

Pas a desnivell

Viure és molt exposat

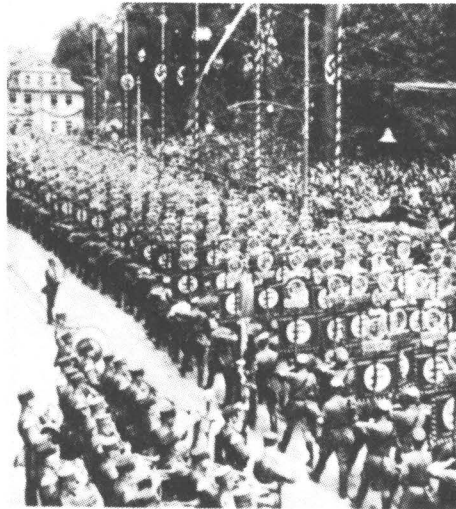
Segons la «Gran Enciclopèdia Catalana», que és una obligada font de consulta, l'estadística és la «ciència, mètode, tècniques, operació d'anàlisi matemàtica, que permeten d'estudiar numèricament amb el màxim de precisió els fenòmens col·lectius incompletament coneguts».

De manera que es tracta d'una ciència molt de fiar i hem de passar-li algunes febleses ben humanes —la fan anar els homes—, i tolerar-li abstraccions, elucubracions i tendències interessades. Sovint m'ha fet l'efecte d'un stradivari que, ell tot sol, no garanteix pas la qualitat d'un solista, però com a instrument mereix un gran respecte. El concert, l'audiència pública, ja són tota una altra cosa.

Les darreres estadístiques ens diuen, tot alhora i amb barreja simultània, que a l'exèrcit espanyol hi ha, per cada cinc soldats, un oficial i un sots-oficial. Vet aquí un dels «fenòmens incompletament coneguts» (però intuïts), que ens permet la resignada conformació de pensar que en un cas de desgràcia bèl·lica no ens faltaran dirigents. L'altra dada numèrica és que l'any 2000, que venim pràcticament a tocar, hi haurà tres jubilats per cada treballador. Si es mira bé, les xifres actuals d'abundància guerrera i de pes sobre la hisenda pública igualen les previsions de futur pel que fa a allò que en diuen les classes passives. Curiosament, això darrer és el que amoïna de veres els governants. La Seguretat Social tem que el pagament de les pensions acabarà a la bancarrota i, en canvi, els pressupostos destinats a la defensa creixen sense que ningú els pugui objectar, perquè ja se sap que passa. És molt exposat esmentar-ho.

El cas és que els vells fan nosa i els soldats fan bonic, una simple qüestió de gustos. És inútil de posar uns i altres en els platets d'una balança i de comprovar que el treball ens ha proporcionat més beneficis que la guerra. De fet, en una banda hi ha la indefensió i en l'altra la força, una realitat que sempre és con-
cient.

En el curs de la vida activa d'un treballador, les autoritats són pròdigues en promeses, no s'estan de res. Descompten dels sous i carreguen impostos, a canvi d'oferir un final feliç o un paternalisme generós en cas de calamitat. Però es veu que suposen, ho deixen entendre, que el treballador tindrà la discreció de

no prendre mal o de fer mutis a temps, sense excedir-se de la ratlla que han marcat per a retirar-lo. Si no ho interpreta així, si abusa de la munificència de les autoritats i es permet el luxe irritant de viure massa o de quedar invàlid, ocasiona un malhumor oficial molt visible, el renyen encara que no ho sembli. Els governants han de tenir molta corretja, perquè la gent no sap conèixer quan n'hi ha prou.

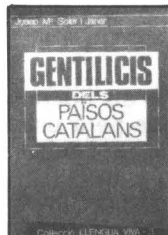
A més, la ciència sembla que badi, disminueix la mortalitat infantil, s'entesta a apedaçar els accidentats i allarga la vida. ¿On anirem a parar? Hi ha l'esperança d'una catàstrofe que ho esbandeixi tot, però mentre no arriba els problemes augmenten i els tècnics buròcrates han de fer els seus números, no els surten els comptes.

Passa, doncs, que els jerarques i la societat en exercici s'inquieten. La novel·listica, la narrativa en conjunt, el cinema, la televisió, ja ens han servit anticipacions del que caldrà fer si no posem esteniment. Hi ha una coincidència escamnadora en fixar uns límits d'edat, passats els quals la gent que s'hagi mort a les bones serà sotmesa a una de-

saparició organitzada, sense dolor físic, i convertida en galetes, en moixama, en productes alimentosos que ajudin al nodriment de la població que proporciona dividends. Això de l'absència de dolor físic és el toc romàntic de la cosa, la mica d'alè de poesia que cal per fer el cor fort i treballar (els afortunats que tinguin feina) sense capficar-se amb el futur. Val més que no hi pensin i, si ho fan, que considerin que acabar en forma de conserva útil és més engrescador que servir d'àpat als cucus.

Allò que suma és l'aspecte pràctic i no s'estan pas de recordar-nos-ho. Ara s'ocupen dels pressupostos per a l'any que ve, i el desassossec gros és la Seguretat Social. Sobretot, pel que fa a les pensions: ens diuen que devoren materialment les partides i calculen que per a l'any 1984 l'Estat ja no les podrà pagar i caurà en fallida. En canvi, ningú no parla de la defensa nacional, que s'empassa milers de milions. Qualsevol s'atreveix! Si hem d'ésser sincers, cal donar-los la raó, perquè entre una batalla històrica i vistosa i un asil d'ancians —posem per cas— no hi ha comparança. Les batalles, encara que es perdin, tenen més color, llueixen més. Entre despendre en cadires de rodes, llits d'hospital, previsions d'assistència social o bé utilitzar els recursos en tancs, avions, submarins i armes diverses (ni que siguin de segona mà), això darrer s'emporta la palma, és més ostentós i no topa amb resistències institucionalitzades. Si es mira bé, la totalitat de la guerra que ens anuncien no farà diferències entre edats, sexes ni estats de salut. En conseqüència, si de tota manera hem d'afrontar la bancarrota, és comprensible que hi hagi algú que se senti més fascinat per les desfílades concretes que per abstraccions sentimentals. Potser sí que val més resignar-se a morir marcant el pas —que sempre fa bonic—, que viure amb l'obsessió dels marcapasses. ●

PERE CALDERS

GENTILICIS DELS PAÏSOS CATALANS

Per Josep M. Soler i Janer
CoHecció LLENGUA VIVA-3

EDITORIAL MILLÀ - Sant Pau, 21 - BARCELONA
Demaneu-lo a la vostra llibreria